
Griet Bogaert
Hogeschool West-Vlaanderen
Contact: Griet.bogaert@howest.be

Digitale didactiek in de taalles. Hoe? Zo!

1. Inleiding

In het huidige onderwijslandschap, waarin technologie steeds prominenter aanwezig is, zijn de vragen rondom de inzet ervan belangrijker dan ooit. In deze sessie rond digitale didactiek staat het gebruik van technologie in de taalles centraal. Digitalisering kan een meerwaarde zijn, maar het moet op een doordachte manier gebeuren om daad-

werkelijk het leerproces te versterken. De uitdagingen zijn duidelijk: wanneer zet je technologie in en hoe zorgt deze voor een transformatie van je les? Welke *tools* kunnen een waardevolle aanvulling zijn op je bestaande didactiek? Deze sessie biedt concrete antwoorden en praktische voorbeelden.

2. De basis: doel boven *tool*

Een cruciale boodschap die als een rode draad door de sessie loopt, is het principe ‘doel boven *tool*’. Het is verleidelijk om mee te gaan in de nieuwste technologische snufjes, maar het is essentieel om steeds te vertrekken vanuit de leerdoelen. Technologie is geen doel op zich, maar een middel om het leren te ondersteunen en te verbeteren. Om de juiste keuzes te maken bij het inzetten van technologie, is het nuttig om enkele kernvragen te stellen.

- *Draagt de inzet van technologie bij aan het leren? Zorgt de tool voor een krachtige(re) didactiek?*
Vertrek steeds vanuit je (leer)doelen en niet vanuit een *tool*. Zo gebruik je *Mentimeter* bijvoorbeeld om voorkennis te activeren bij de volledige groep en niet omdat je dan zo'n mooi woordwolkje krijgt. *Kahoot!* gebruik je om het begrip te checken van alle leerlingen en niet omwille van het spelelement. Kun je hetzelfde – of een beter – effect bekomen zonder digitale *tool*? Laat die technologische snufjes dan maar achterwege. Gebruik dan gerust nog steeds pen en papier, stift (of krijt) en bord.
- *Bespaart de tool je tijd? Is de toepassing vlot in gebruik voor jou en je leerlingen?*
Het is belangrijk dat je snel en zonder al te veel omwegen aan de slag kunt met een bepaalde toepassing. Evengoed moeten je leerlingen er vlot mee aan de slag kunnen. *Tools* als *Classroomscreen* of *Learning Apps* wijzen zichzelf grotendeels uit. Leerlingen hebben meestal geen extra instructie nodig om een *Form* in te vullen of aan een *LessonUp* deel te nemen. Gebruiksgemak betekent dat je kunt focussen op de inhoud, eerder dan op de complexiteit van de *tool*. Uiteraard vergt het voor sommige toepassingen tijd om ermee te leren werken. Zo kan een eerste keer inloggen op een platform tijdrovend zijn. Maar als de *tool* regelmatig in de les ingezet wordt, dan is het zinvol om hierin te investeren. Leren werken met technologie is trouwens ook een zinvolle *skill*, dus soms kan dit zelfs een doel op zich zijn.
- *Kun je met de tool iets doen dat zonder onmogelijk zou zijn? Biedt de technologie iets extra?*
Met technologie kun je zaken doen die je zonder niet kunt doen. Een video kan jouw uitleg over de Eerste Wereldoorlog veel concreter maken. Door online samen te werken in *Teams* vermijd je zinloze verplaatsingen. Met digitale oefeningen in *Bookwidgets* kun je het leerproces sneller bijsturen. *Virtual Reality* laat je plaatsen verkennen waar je *in real life* wellicht nooit zal belanden.

- *Waarborgt de tool de privacy? Is de toepassing toegankelijk en inclusief voor iedereen?* Denk na over hoe je technologie op een eerlijke en respectvolle manier kunt gebruiken. Zorg ervoor dat de privacy van de studenten wordt gerespecteerd bij het verzamelen en gebruiken van gegevens. Laat leerlingen geen persoonlijke gegevens te grabbel gooien op een *Padlet* of een *Miro*. Zorg ervoor dat technologie toegankelijk is voor alle leerlingen. Zo zijn er schermlezers en kleurenfilters voor leerlingen met visuele beperkingen. Technologie zorgt er dan voor dat je inclusief kunt ontwerpen. Toegankelijkheid verhogen doe je ook door digitale skills verder te ontwikkelen. Het middel wordt dan het doel. Je kunt leerlingen laten samenwerken in *OneDrive* of *Google Drive* om coöperatieve vaardigheden in te oefenen, maar evengoed om digitale vaardigheden aan te scherpen en het bijvoorbeeld te hebben over verantwoord online gedrag.

Figuur 1 – Kernvragen (Bogaert & Schroeven 2024).

3. Waarom technologie inzetten in de taalles?

Technologie kan de betrokkenheid en de motivatie van leerlingen vergroten. Denk aan digitale *tools* die realtime feedback geven of samenwerking tussen leerlingen bevorderen. Door technologie slim in te zetten, kan je bijvoorbeeld moeilijke lezers ondersteunen, schrijf oefeningen laten verbeteren met behulp van AI en de zelfstandigheid van leerlingen vergroten. Maar de vraag blijft: welke technologie past het beste bij je doelen?

Bij de keuze voor technologie is het essentieel dat je je niet laat verleiden door de nieuwste gadgets, maar dat je stilstaat bij het effect op het leren. We bekijken enkele ni-

veaus van technologische inzet: van eenvoudige vervanging van bestaande middelen tot het herdefiniëren van leeractiviteiten die zonder technologie niet mogelijk zouden zijn.

Zo kun je leerlingen, in plaats van een papieren werkboek, een PDF-versie geven van een lees- en schrijfpoddracht op hun tablet of laptop. De technologie vervangt een anaaloog leermiddel zonder dat de leeractiviteit verandert. In een volgend niveau gebruiken leerlingen een digitale tekstverwerker (zoals *Google Docs* of *Microsoft Word*) om een tekst te schrijven. De software biedt automatische spelling- en grammaticaconrole, die directe feedback geeft op fouten. De technologie biedt hier een functionele verbetering, waardoor de schrijftaak effectiever wordt zonder de structuur van de activiteit drastisch te veranderen. Een stapje verder: leerlingen werken samen in realtime aan een gezamenlijk verhaal via een collaboratieve *tool*. Ze kunnen tegelijkertijd schrijven, ideeën delen en elkaars tekst bewerken. De leraar geeft via opmerkingen en suggesties feedback gedurende het schrijfproces. Hier zien we dat technologie verandering teweegbrengt. In plaats van individueel te schrijven, werken de leerlingen samen in een digitale omgeving, wat de samenwerking en het schrijfproces dynamischer maakt. Als we er, ten slotte, een laag generatieve AI over gieten, dan her- en erkennen we het transformatieve karakter van technologie en hoe die volledig nieuwe taken mogelijk maakt.

4. Terug naar de klas met een bruikbaar kader

Technologie biedt ongekende mogelijkheden om het taalonderwijs te verrijken, te versterken en zelfs te transformeren. Door doordacht en doelgericht digitale *tools* in te zetten, kunnen we leerlingen beter ondersteunen in hun taalontwikkeling en voorbereiden op een steeds digitaal wordende wereld. Dit vraagt een kritische houding van de leerkracht en de bereidheid om te blijven leren en experimenteren. In deze sessie staat dat proces centraal. Samen ontdekken we hoe technologie kan bijdragen aan beter onderwijs, zonder de kern – het leren van de leerling – uit het oog te verliezen.

Tijdens de sessie verkennen we diverse concrete toepassingen van technologie in het taalonderwijs. Je krijgt geen uitputtende *toolbox* of een *one-size-fits-all* oplossing, maar een kader om weloverwogen keuzes te maken. Je wordt uitgenodigd om samen te verkennen, te experimenteren en ervaringen uit te wisselen. Of je nu een beginner bent op het gebied van digitale *tools* of al enige ervaring hebt, de sessie biedt voor elk wat wils. Zo bouwen we aan een taalonderwijs dat de kracht van technologie benut om alle leerlingen effectief te betrekken en hun taalvaardigheden naar een hoger niveau te tillen.

Referenties

Bogaert, G. & M. Schroeven (2024). *Digitale didactiek. Hoe? Zol!: 30 manieren om je lespraktijk te versterken met technologie*. Leuven: LannooCampus.